

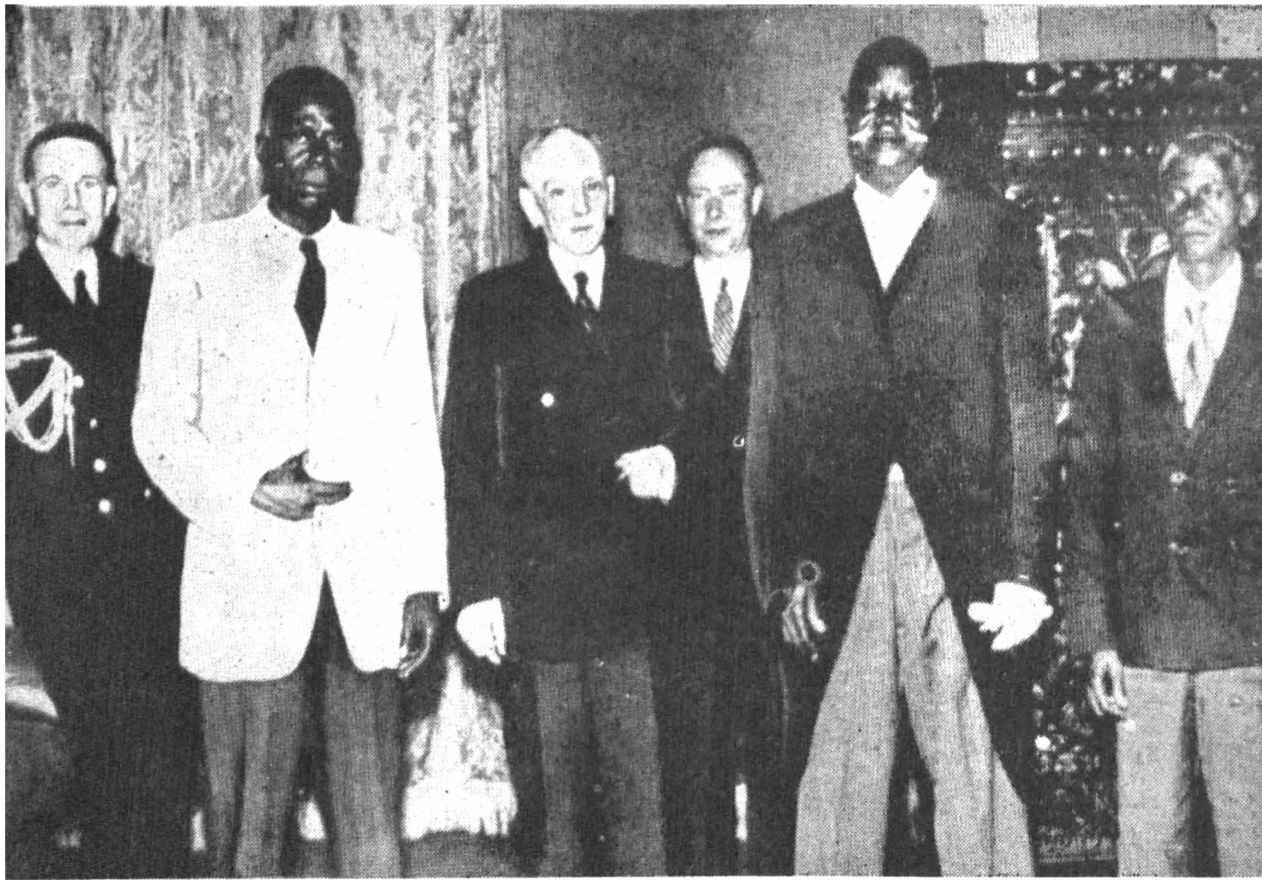

ПУТУ

УНІВЕРСАЛЬНИЙ ТИЖНЕВИЙ ЖУРНАЛ

Вгорі. — Король Конго Дон Педро відвідав португальського президента Кармона. На фото: Дон Педро IV, король Конго (другий з правого боку) з генералом Кармона, президентом Португалії (третій з правого боку) і секретарями та ад'ютантами обох їх.

(В центрі праворуч). Президент Трумен призначає колишнього провідника економічної дивізії Грісволда, що раніше був губернатором Небраски, на провідника місії США для Греції. Призначення Грісволда мусить затвердити ще сенат. На фото: Грісволд зфотографований 5 червня 1947 року.

Внизу ліворуч. — Генерал Ляйос Діньєс прийняв на себе 3. VI. 1947 року пост прем'єр-міністра Угорщини.

Внизу праворуч. — 67-річний Абд ель Крім, якого французький уряд вислав на вигнання на Мадагаскар на 21 рік, несподівано прибув у суботу 31. травня зі своєю родиною в Порт Саїд, щоб стати під захист єгипетського короля Фарука. На фото: Абд ель Крім (третій зліва серед сидячих). (Фото ДБ)

Пу-Гу

УНІВЕРСАЛЬНИЙ ТИЖНЕВИЙ ЖУРНАЛ

22. червня 1947 р.

№ 16

У ЦЬОМУ ЧИСЛІ:

ПОГРОМИ НА УКРАЇНСЬКУ	
КУЛЬТУРУ — Ю. Б.	Стор. 3
30 ЧЕРВНЯ 1941 РОКУ — В. Коваль	4
СОВЕТСЬКІ ДИПЛОМАТИ В США	4
ЗФОТОГРАФОВАНИЙ ТОН СЕРЦЯ	4
США І РОСІЯ — НЕБЕЗПЕКИ Й	
НАДІЇ — Б. Еткінсон	5
ЯПОНІЯ НА ШЛЯХУ ДО НОВОЇ	
ФОРМИ ЖИТТЯ	6
ЯК ФРАНЦІЯ ДОВІДАЛАСЬ ПРО	
СМЕРТЬ НАПОЛЕОНА	7
ЙОГО ІМ'ЯМ —	
М. Янішевський, К. Яворський . .	8
СТАРША МАВПА — М. Кібер	12
МАЛЯР-КОЛЬОРИСТ — В. Ч-о	13
ГОРЕБАТИЙ ЦАР (Байка) —	
Ів. Манило	14
ЩО ПРОВІЩАЮТЬ АСТРОЛОГИ	14
ДІЯМАНТ	14
РОЗВАГИ, СПОРТ	15

На обкладинці. — «День — Я американець» в США, куди прибули також два індійські ватажки: Моозе (ліворуч) і скажений Булл.

*

«Пу-Гу» виходить щотижня.

Ціна окремого числа 3 н.м.

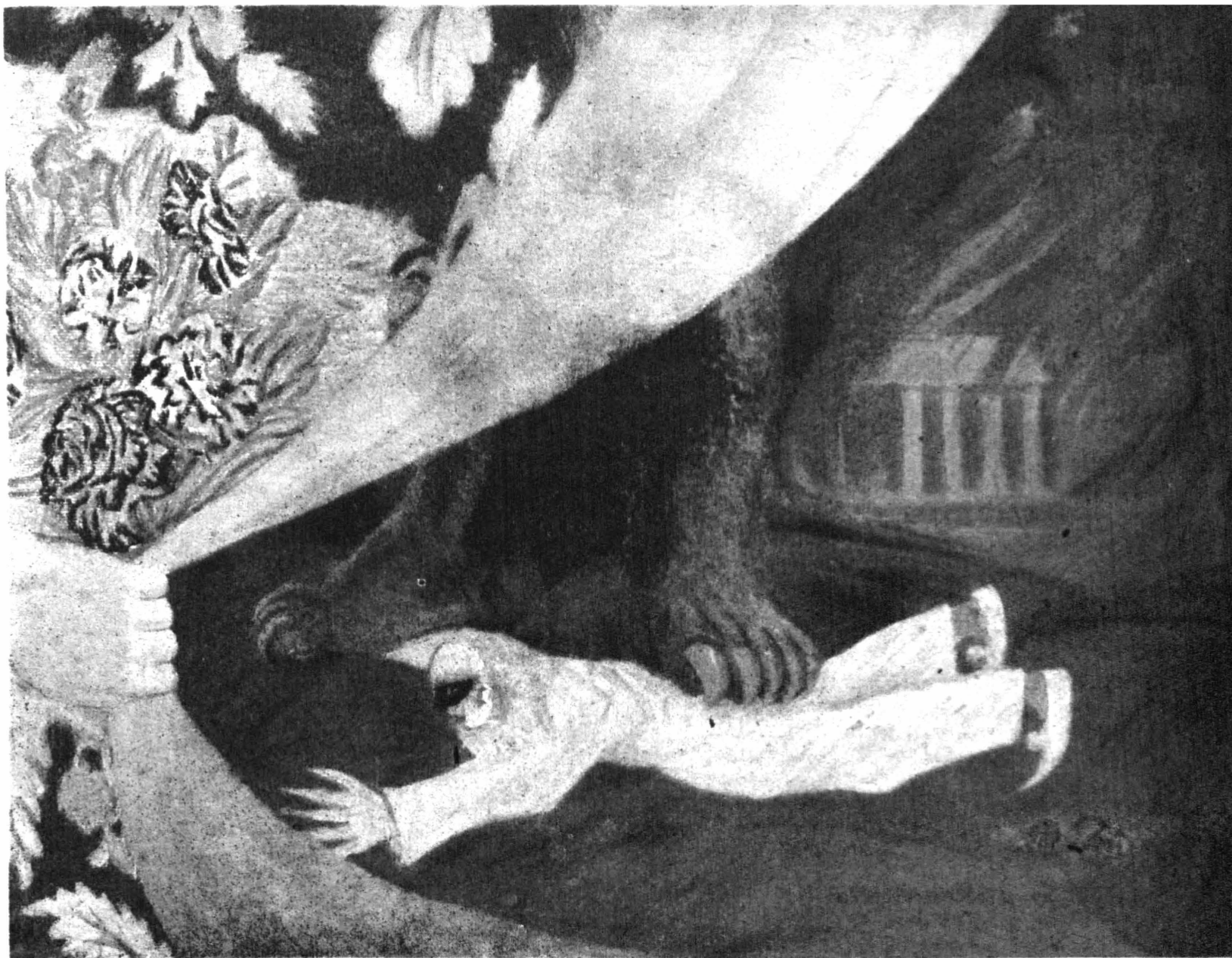
Передплата — 12 н. м. місячно, на 3 м-ці — 36 н. м. Гроші висилати поштовими переказами на адресу видавництва.

Видавець і головний редактор —
ВОЛ. ЧАРНЕЦЬКИЙ.

*

Адреса редакції та видавництва:
Augsburg, Bismarckstraße 13 II
Verlag „Pu-Hu“.

Published under D. P. Publications
License US-E-4,
OMGB, Information Control Division.
Druck: H. Mühlberger, Augsburg. — 6. 47.

«ЗА ЗАВІСОЮ»

Мал. ЮХИМА МИХАЙЛОВА

Погроми на українську культуру

Дев'ятнадцяте століття. Для України добрі ознаки. Шириться рух слов'янського відродження, наша література стає на твердий ґрунт народньої мови. Року 1798-го виходить у світ «Енеїда» Котляревського.

Але так було до року 1847-го, до року, коли розгромлено Кирило-Методіївців. З того часу московський уряд розпочав похід проти українства. Похід той відзначився декількома великими погроми на українську культуру, що вкрай руйнували все те, що мала Україна свого і що вона встигала створювати в коротких перервах між погроми.

Перший, хто добре дався в знаки українцям, це був відомий шеф жандармів Бенкендорф. Як тільки заслали р. 1847 Шевченка, Куліша, Костомарова й інших, тоді ж заборонено всю українську літературу, а незабаром наказали цензорам пильно стежити за українською літературою, «не давая перевеса любви к родне над любовью к отечеству».

20 червня 1863-го року вийшов відомий наказ Валуєва, ухвалений «Височайше». Валуєв писав, що «большинство малоросов самі вельма основательно доказивают, что ніякого малоросійського язика не било, нет і бить не может, і что наречіе їх, употребляемое проетонародьем, есть тот же рускій

язик, только іспорченний вплинем на него Польши; что общерусскій также понятен для малоросіян і даже гораздо понятнее, чем теперь сочиняемый для них некоторими малоросіянцами і в особенності поляками так называемый українскій язик; лиц того кружка, который услівається доказивать противное, большинство саміх малороссов упрекает в сепаратістскіх замислах, враждебных к Россіи і гибельных для Малороссіи».

Міністр наказав: «Чтоби к печаті дозволялись только такія произведенія на малоросійском язике, которія принадлежат к області ізщной літератури, с пропуском же книг на малоросійском язике как духовного содержания, так учебных і вообще назначаемых для первоначального чтенія народа, приостановіться» (цит. за І. Огієнком).

Але український народ швидко підвів голову. Року 1872-го в Києві засновано відділ «Географіческого Общества», що згуртував навколо себе всі кращі наукові сили з проф. П. Чубинським на чолі і почав велику наукову роботу щодо вивчення життя нашого народу. В той же час на літературній ниві працювали такі письменники, як Куліш, О. Кониський, П. Мирний, Старицький і інші.

Московський уряд знову забив тревогу. Наслідком цього вийшов недоброї пам'яті

наказ 18-го травня (II червня) 1876 року, відомий у нас як «закон Юзефовича».

«Государь Імператор 18 мінувшого мая Всемілоствейше повелеть соізволил:

1. Не допускать ввоза в предели Імперіи без особаго разрешенія главнога управленія по делам печаті какіх би то ні било книг і брошюр, издаваемых на малоросійском наречіи.

2. Печатаніе і изданіе в Імперіи орігинальных произведеній і переводов на том же наречіи воспретіть, за ісключеніем ліш:

а) історіческих документов і памятників;
б) произведеній ізщной словесності. Но с тем, чтобы при печатаніи історіческих памятників безусловно удерживалось правопісаніе подлініков, в произведеніях же ізщной словесності не било допускаемо ніяких отступленій от общепрінятаго русского правопісанія і чтобы разрешеніе на печатаніе произведеній русской словесності давалось не іначе, как по рассмотреніи в главном управленіи по делам печаті, — і

3. Воспретіть разлічния сценіческія представленія і чтенія на малорусском язике, а равно і печатаніе на таком же текстов к музыкальным нотам».

Проте Україна й по другому великому погроми хутко оживала; цим змусила московський уряд час від часу новими наказами

нагадувати про заборони, дещо змінювати, дещо підлатувати.

Ось найголовніші з тих численних законів:

1. Року 1881 видано закон, що дозволяв друкувати словники української мови, але російським правописом та рішуче забороняв український театр, а окремі сценічні вистави поставив у залежність від вищої місцевої влади.

2. Року 1892-го наказано цензорам, щоб не допускали перекладів з російської мови українською.

3. Року 1894-го нагадано про заборону ввозити українські книжки з-за кордону (з Галичини).

4. Року 1895-го заборонено навіть збірники — українські дитячі читанки, «хотя би по существу содержания они и представлялись благонамеренными».

Наслідки всіх цих програмів, заборон і утисків були разючі для України. Багато українців відбилося від рідного поля і зробилося «тоже малоросами». Русифікація йшла через школу, церкву, суд, пресу, театр.

Кращі сини українського народу після першого погрому, 1865-го р. посунули за кордон до Австрії, де наше слово було вільним. Там вони гуртувались навколо вогнища української культури, навколо Українського Наукового Товариства, заснованого р. 1873-го у Львові, і піднесли високо прапор боротьби за рідне слово, за українську науку, за українську літературу і за українську культуру.

Минуло 70 років з часу видання закону Юзефовича.

На сході Європи пройшли корінні зміни в національному, політичному й соціальному житті народів. На зміну «тюрми народів» прийшла «найдемократичніша країна у світі — широка страна моя родная», а погроми на український національний дух, на українську культуру не припиняються й тепер. Правда, методи й форми цих погромів модерніші й рафінованіші. Ці методи й форми не йдуть по лінії зовнішніх утисків «не било, нет і бить не можеть», — але під гаслом «культура національна формою й соціалістична змістом». Українська культура мусить наслідувати культуру «старшого брата» великого русского народа, українська мова — наближатись до мови «великого братского народа», тобто насильно русифікуватись.

Піднесення української школи до рівня шкіл «великого братнього народа» зафіксовано минулорічною (1946 р.) ухвалою Всесоюзної Верховної Ради «Найдемократичнішої країни світу, що надає всім високим навчальним закладам УСРСР (крім педагогічних) значення общесоюзних», тобто підпорядковує їх безпосередньо московському Міністерству Освіти.

Це один з чергових погромів на українську науку на шляху плявової її руйнації. Це означає перетворення українського високого шкільництва на російське високе шкільництво на Україні, бож виклади в цих «общесоюзних» високих школах на Україні відбуватимуться «на общепонятном общесоюзном языке», провадитимуть ці виклади «вчоні общесоюзного значення» з Москви і Ленінграду, випускники цих високих шкіл пойдуть працювати не до Вінниці, Полтави чи Умані, а до об'єктів «общесоюзного» значення — Донбасу, Россельмашу, Уралмашу, Кузбасу. Хай же знає весь світ цю большевицьку облуду. Наказом про підпорядкування українських високих шкіл Московському міністерству українському народові фактично заборонено вищу освіту в своїй рідній школі, як заборонено готувати українські кадри інтелігенції, що служили б своєму народові.

Ю. Б.

Через вісім днів після початку війни між двома імперіалістичними хижаками український народ зайняв своє виразне становище супроти загарбників. 30 червня 1941 року радіовисильня м. Львова подала цілому світові до відома, що український народ ні на які умови з окупантами не йде і стоїть далі в боротьбі за Українську Соборну Самостійну Державу.

Цей сміливий крок проти обох загарбників заскочив тоді і Москву і Берлін. Він спростовував брехливу пропаганду, ніби Україна можлива тільки в системі СРСР і ніби український народ цього бажає (твердження Москви). З другого боку, цей крок спростував ворожі наклепи, що українці пішли на службу до німців.

Для червоного імперіалізму така постава українського народу була смертельною небезпекою. Це загрожувало большевицькій армії і глибокому запіллю, де українці становили великий відсоток людського матеріалу.

Москва, не оговтавшись тоді в ситуації, і всупереч своїй zasadі промовчувати не бажані їй факти, галасувала на весь світ, що подія у Львові це ніщо інше, як затія, інспірована німецьким фашизмом, і що український народ на таку принаду не піде.

Така була пропаганда. На ділі совети на Україні знищували промислові об'єкти й харчові запаси та масово вивозили українське населення на Урал і Сибір. У тасних наказах органам НКВД говорилося, що все населення України мусить бути вивезене за Волгу, за всяку ціну.

І щойно тоді, коли незабаром Кремль переконався, що німці так само проти будь-якої державної незалежності України. Москва «злагодила» своє ставлення до українського населення Лівобережжя, що тоді ще перебувало в її руках. Знищували й вивозили тільки інтелігенцію.

З днем наступу німців на українське життя большевизм в українському питанні більш менш заспокоївся, бо мав у німцях союзника в придушенні національних стремлень українського народу.

Якраз цим пояснюється мовчанка Кремля в справі зліквідування німцями у Львові тимчасового українського уряду. Мовчить Кремль про це й по сьогоднішній день.

Щоб правильно оцінити вагу акту 30 червня для України в ті дні, треба розглядати його не в рямцях західньо-українських земель, і не в межах західньо-європейської української еміграції.

Треба шукати його відгомону на Наддніпрянщині серед східньо-українських мас.

І зовсім не важне те, чи 30 ого червня міністри були обрані на всеукраїнському з'їзді, чи з'явилися при інших умовах.

Важно було, щоб знайшлися люди, які в дні дезорієнтації українських народніх мас, а особливо на східньо-українських землях, пожертвували собою, щоб показати українському народові, що німці не визволителі, а нові загарбники.

Важко було переконати наддніпрянця у перші дні війни, що німці — це нові окупанти.

Ніхто не хотів вірити, що на світі існує система, подібна до тієї, від якої український нарід шукає рятунку.

Навіть запільники-наддніпрянці, що прийшли до організації ОУН у перших днях німецької окупації, не хотіли вірити, що німці — це такі ж окупанти, як і попередники.

І тільки події, що наступили після 30 червня 1941 року, поставили край тим в'язанням.

Далека від партійних інтриг Наддніпрянщина прийняла вістку про ліквідацію німцями українського тимчасового уряду у Львові як пересторогу для всієї України.

Хоч би як намагалися вороги української визвольної справи змалити й обмежити значення цього дня, зводячи його до «принагідних сходин львів'ян», ім ніколи не вдасться затерти його ваги в історії української визвольної боротьби, як не вдасться «зліквідувати» й його вислід — Української Повстанчої Армії.

В. Коваль

Советські дипломати в США

Американські часописи виявляють в останній час щораз більше зацікавлення дипломатами СРСР в США. При цьому вони ствердили, що ці «пролетарі» вміють не гірше користуватися радощами життя, як американські капіталісти. В одному з найкращих ресторанів Нью-Йорку, «Вінсент Серді», вони замовляють звичайно обід, що складається з чорного кав'яру, устриць, м'яса, різноманітного печива; все це запивають горілкою та шампанським і закінчують чорною кавою та лікером. Очевидно, що й ціни цих страв відповідні до їхньої якості. Часописи підглянули також, що советські дипломати кілька років не шкодують грошей на закуп різних, прекрасних будинків у США. Советська комісія, наприклад, купила дім Морганів. Розкішна палата Кейленворта стала власністю Молотова та інших советських політиків. Одна з найкращих в Америці приватних посілостей з віллою, що має 50 кімнат, 36 лазничок та мармурові сходи, перейшла також у власність СРСР.

Американські репортери «виноухали» в американських купців, що пані советського посольства не тільки мають свій смак, але своєю елегантністю та чаром ні в чому не поступаються американкам.

Мабуть солодка влада примушує забувати скромні пролетарські ідеали партійного максимуму. Тим часом колхозник дід Х, як повідомляє советська газета, позичив колхозові кілька кілограмів проса. Чому ж тепер не кричать советські комуністичні часописи про розкіш одних і вбоцтво других? — Бо допались...

ФОТОГРФОВАНІЙ ТОН СЕРЦЯ

Недавно преса принесла цікаві інформації із світу медицини.

Кожна людина має не тільки характеристичне для неї обличчя, не тільки неподібне до інших тіло, але й цілком відмінний удар серця. Два удари серця ніколи не подібні один до одного, як ніколи не подібне письмо двох людей, їхні голоси чи відтиски пальців. Ритм і звук серця — це рішальні ознаки особистості, бо багато життєвих дій залежать саме від них. Недугу чи небезпеку серця, як і всього тіла, можна пізнати з нерегулярности ударів серця.

При кожному ударі серця постають тони означеної висоти та різної сили й довжини. Ці тони можна навіть зфотографувати та записати на фільмову плівку. Одночасно спеціально сконструйований мікрофон ловить тон серця. Отже можна опісля, сівши спокійно у фотель, не тільки оглянути, але й вислухати тони серця.

США і РОСІЯ - небезпеки й надії

Автор цієї статті Брукс Еткінсон одержав цього року премію за серію статей про Росію. Еткінсон написав їх для «Таймзу», повернувшись з Москви, де він перебував як кореспондент цієї газети.

Політичні стосунки між Сполученими Штатами й Росією явно серйозні і, можливо, загострені.

Чи перетворяться наші взаємини з серйозних на небезпечні. — це залежить від зусиль обох сторін зберегти мир на протязі наступних п'ятьох років, також від стабільності Франції, від альянського контролю відродження Німеччини та насамперед від сили демократичного життя в межах Сполучених Штатів.

Сьогодні ні Советський Союз, ні Сполучені Штати не підготовлені вести велику війну. Беручи до уваги сучасні умови Росії, вона не спроможна без допомоги вести агресивну війну проти модерного війська.

В сучасний момент природно нервозний і підозрілий советський уряд вживає заходів, крім війни, щоб унеможливити себе й поширити свій вплив. Він сподівається стати джерелом надхнення й сили світу. Він чекає на занепад капіталізму, а економічний і політичний параліч західної Європи та озлидження Англії большевизм вважає за підтвердження марксистських доктрин. Не зважаючи на розлученість і обман советського уряду, російський народ найменше хоче нової великої війни, що лише збільшила б злидні й страждання, які він переживає.

МИРОЛЮБНА АМЕРИКА

Позиція Сполучених Штатів також не вояовнича. Маючи харчові й промислові ресурси, ми — найміцніша країна світу. Але американський народ не хоче, ніколи не хотів і не буде хотіти війни. Швидкість, з якою ми дозволили послабити свою військову міць, — це правильна міра наших миролюбних намірів. Ніхто з тих, хто знає про ведення війни, не може казати про неї, ніби все, чого ми потребували б, — це механічний процес і кілька атомових бомб.

Війна між Сполученими Штатами і Росією була б катастрофою. Знищення людських жертв було б жахливим. Світ не оправився б після неї на протязі поколінь. Не будемо ж розмовляти про війну так необережно.

НАДІЯ НА МИР

Наступних п'ять років, а можливо, і довше війна не являє собою безпосередньої небезпеки. Продовжена співпраця в межах ОН може запобігти війні на необмежений час. Якщо совети не вийдуть із цієї єдиної світової організації, обидві країни матимуть добру можливість досліджувати їх сили й щирість і ми зможемо встановити, чия економічна й політична система — їхня чи наша, краще відповідає потребам світу або чи можуть існувати поруч різні системи, такі як американська, російська, англійська, шведська й інші. Хоч досягнення ОН і невеликі, американські й советські державні діячі продовжували б публічно зустрічатись на її зібраннях, щоб дискутувати навколо життєвих проблем і, обмірковуючи більше питань, ніж до або за війни.

Раз ставка така велика, важко зрозуміти, чому совети так безогляно загрожують без-

НОВИЙ КАБІNET ДЕ ГАСПЕРІ. На фото (перший ряд зліва): Амінгоре Фангані (міністр праці); Маріо Сцельба (міністр внутрішніх справ); Л'юїгі Ейнавді (віцепрем'єр і міністр б'юджету); де Гаспері (прем'єр-міністр); Карльо Сфорца (міністр зовнішніх справ); Джузеппе Грас (юстиції); Маріо Цінголяні (міністр національної оборони). Другий ряд: Джузеппе Тоґні (торгівля й промисловість); Антоні Сегні (сільське господарство); Гвідо Корбелліні (транспорт); Унберто Морліні (пошта й телеграф); Паольо Каппа (морська торговельна флотта), Гвідо Гонелля (освіта).

пеці ОН саботуванням багатьох її життєвих завдань. Ставка — це світовий мир. Рокована загроза, що висить над світом, не зважаючи на добрі наміри, — це атомові бомби. Ми запропонували передати атомову бомбу під міжнародній контроль на умовах, що здавались раціональними більшості націй, бо ми не бажаємо мати виключної відповідальності в контролюванні такої страшної зброї. Але Советський Союз заблокував план міжнародного контролю атомової енергії, що свідчить або про недовір'я до наших миролюбних намірів, або про безоглядну зневагу до реальностей, або про несподіваний прогрес у виготовленні власної бомби.

Крім атомової бомби, Советський Союз заблокував більшість актуальних справ ОН, паралізуючи з допомогою вета та бойкоту більшість належних до ОН справ, від яких світ чекав прогресу й безпеки. Ніщо так не сприяє утворенню двох ворожих світів, як негативне ставлення Советського Союзу до ОН.

Зовсім інакше трактує Советський Союз ОН у своїй внутрішній пропаганді, систематично пояснюючи советським народам, що ОН логічно виросла з військової співпраці Великих Трьох і була дуже популярна в Росії. ОН трактували перед російським народом як прогресивний крок до світового миру.

Коли б Росія вирішила вийти з ОН, по Советському Союзу пронеслося б глибоке зідхання розпачу. При сучасних умовах таке непопулярне рішення могло б загрожувати безпеці уряду. Але советський уряд легко може змінити це ставлення з допомогою машини своєї могутньої й винахідливої пропаганди.

УРЯД КОНСПІРАЦІЇ

Частина клопотів в ОН виникає з природи советського уряду. Він організований не для співпраці засобами конференцій, зборів, угод, домовленості. У своїй натурі він являє собою диктатуру. За робочу техніку для нього править конспірація, бо він ніколи не одужував від конспіративних метод, що їх уживав з метою виграти революцію.

При доктрині, що мета виправдує засоби, конспіративна техніка має певну вартість

для советських лідерів і їх прихильників, бо вона загалом була успішна. Вона привела большевизм до влади, вона зберігає контроль над Советським Союзом і сподівається опанувати світ через марксистську логіку, підперту політичною акцією.

Ніхто, крім лідерів комуністичної партії, не знає широти советського планування світової революції. Хоч Комінтерн був в 1943 році офіційно скасований, комуністичні партії продовжують, як і раніш, свою пропаганду й конспірацію.

НЕПРИСТОСОВАНИЙ ДО СПІВПРАЦІ

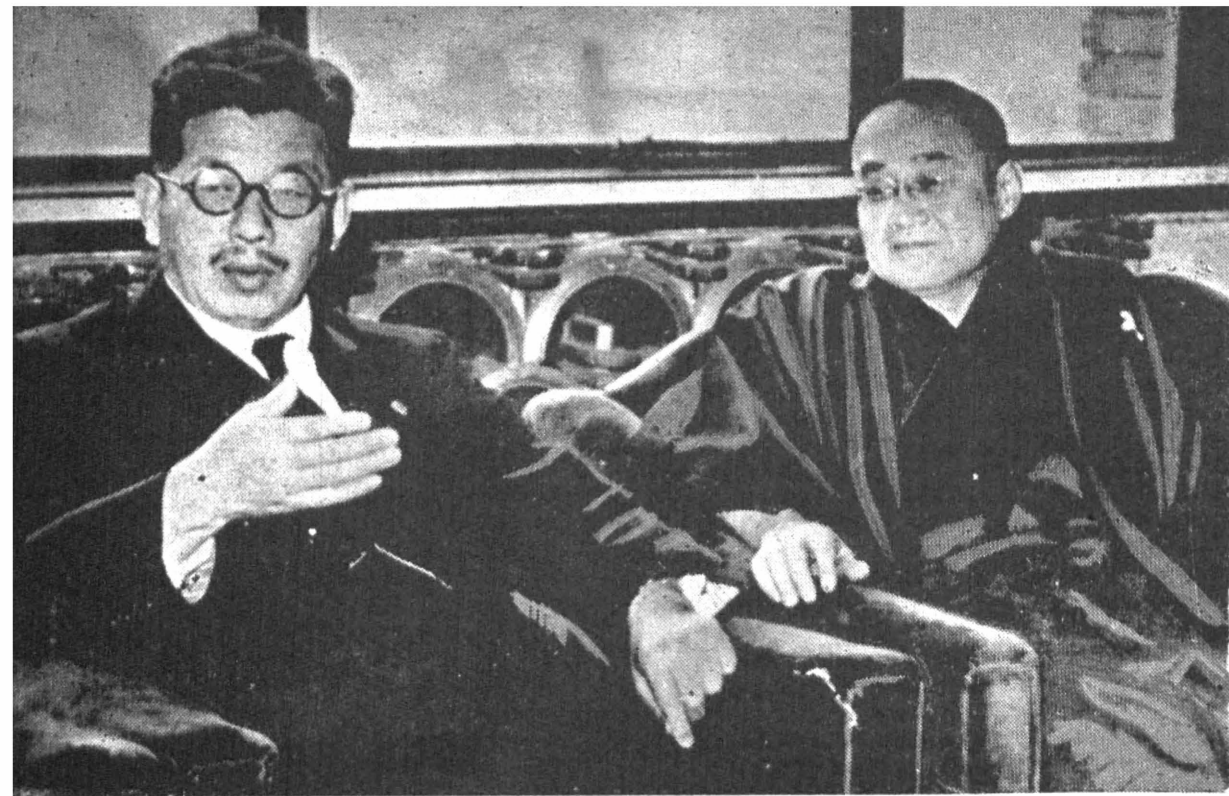
Незалежно від джерела конспіративної техніки організація советської диктатури в своїй природі не пристосована до співпраці з рештою світу. Зацікавлена розвитком своєї потуги й контролем над зовнішніми державами, вона не може комфортабельно брати участь в ОН, що заснована на самовизначенні народів і розрахована на піднесення поваги до людських прав і основних свобод. **Ніщо в душі російського комунізму не приймає принципу й інтелектуальної волі людської думки.** При таких умовах дуже можливо, що наші взаємини надовго залишаться такими, як і тепер — неприємними, напруженими, злобними, затятими, понурими й злопам'ятними. Ми не можемо запропонувати ніякого загального рішення. Ми не можемо йти на компроміси щодо волі й прав людини. Ми не можемо залишити наші національні переконання.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АКТИВ

Наші суперечності не можуть бути примирнені в близькому майбутньому. Через це ми мусимо шукати безпеки в самих себе. Якщо члени політбюро праві, коли кажуть, що єдину російську безпеку становить сила, то те саме скажемо й ми, бо наше становище, щодо них таке ж, як їхнє щодо нас.

В цей період озброєного миру, що може привести до війни або до світового миру, мусимо бути певними, щоб не програти дома. Бо світовий мир менше залежить від жорстокості й сили советського уряду, ніж від нашої здібності виконати обіцянки демократії — волю індивіда, індивідуальну можливість і прогресивно високий стандарт життя.

(Продовження на ст. 12)

На одному з засідань кабінету в Токіо недавно призначений прем'єр-міністр Катаяма оголосив напрямні лінії для політики кабінету. На фото: ліворуч японський прем'єр-міністр Катаяма, праворуч його попередник Шідегара.

Японія на шляху до нової форми життя

З днем 2-го вересня 1945, коли в токійській бухті на борту американського лінкору «Міссурі» була підписана безумовна капітуляція Японії, «Країна Сонцесходу» перестала бути світовою державою. Тепер вона посідає чотири великі острови: Хоншу, Шікоку, Кюсю й Хоккайдо. Манджурія й Корея вийшли з її складу.

Альянтський головний командувавч в Японії генерал Мек Артур висловився недавно за негайне укладення мирного договору з Японією, за передачу військового нагляду до ОН, за скасування «господарської бльокади» та за негайне врегулювання питань репарацій.

Японія знов стала центром політичних і дипломатичних дискусій. Її становище сприятливе тим, що країна не поділена на зони, а перебуває виключно під американським управлінням, бо советська Росія відмовилась поставити свої війська під чужою землею головне командування.

З прибуттям генерала Мек Артура 30. серпня 1945 до Японії розпочинається рішуча зміна політичної, господарської й соціальної структури Японії.

До капітуляції всією японською політикою керували військовики. Замість централізованої військової диктатури тепер стає до керування молода демократія незрівноваженого, політично недосвідченого покоління, що лише тепер мусить навчитись ходити на демократичній платформі. Першим завданням було заповнити порожнечу, утворену після повалення старої феодално-військової касты, що групувалась навколо царя, і дати країні нову урядову систему, що має на меті перетворити Японію на модерну правову державу. Хоч «бог-імператор» Хірохіто залишається й далі правителем, але тепер він не має військової влади. Коли раніш при рідких появах Тенно перед публікою в позах і на обличчях японців можна було прочитати глибоке обожнювання, то сьогодні ніхто вже не дивується, побачивши його у відкритому авті. Хірохіто заявив, що він не бог, що японський народ не переважає інші народи і не призначений

керувати світом. Разом із цим скасовано також пункт японської конституції, де сказано, що особа імператора Японії «священна й недоторкана».

Тепер імператор став швидше символом держави, репрезентативним органом, що його функції спираються на «суверенним бажанні» народу. Але він ще може розгускати парламент, призначити нові вибори, приймати присягу міністрів і присвячувати себе звичайним репрезентативним обов'язкам голови держави. Японія залишається імперією. Вона назавжди відмовляється від війни, що її проголошення залежало від імператора й «Гасмної ради» — інституції, що складалася з принципів, міністрів і 24. призначених від імператора членів.

Сьогодні Японія не має війська, морської й повітряної фльоти. Високі старшини зникли з публічного життя Японії завдяки процесам проти військових злочинців; — багато генералів страчено, інші чекають на присуд. Військова промисловість демонтована й передана в рахунок репарацій Китаєві. Шляхта, як окремих стан, скасована. Японський парламент складається з двох палат, що їх обирає народ. Палати перів тепер не існує. Японія визнає волю думки, віросповідання, зборів і преси, як і право страйків та робітничих об'єднань. Японська державна релігія — шинтоїзм, скасована. Генерал Мек Артур наказав подати йому точний звіт про навчання з християнської релігії в японських школах. Колишні церковні місії знов відкриті. Заборонено кривдити вчителів або учнів за їх расу, релігію, державну приналежність, політичні погляди чи суспільний стан. Міністри відповідають не перед імператором, а перед парламентом.

Але повне оновлення країни не можливе без глибокої соціальної реформи. Тому найбільші маєтки розподіляються між селянами. Одним із найбільших земельних власників був сам імператор. Його прибутки на 1945 рік становили, як недало подали часописи, 4,5 мільйона доларів. Видатки імператорської родини складала 1,6 мільйона на рік.

Завданням обмежити панування колишніх прошарків суспільства служить далекосяжна земельна реформа. Досі половина придатної до обробітку землі належала власникам великих маєтків. Орендарі мусили здавати їм 60% своєї продукції. Пересічна власність селянина становила лише 0,84 гектара землі. В процесі соціальних реформ 21 найбільший банк розв'язується. Всю промисловість наркотиків, а Японія продукувала 90% опіюму, припиняють.

Серед наказів генерала Мек Артура важливе місце займає закон про очищення Японії від усіх милітаристичних і феодалних впливів. Всі особи, що їх заперіювали в бажанні відновити старий тоталітарний режим, були усунуті. Більша частина урядовців, юристів, вчителів і поліцаїв (лише останніх 90%) були звільнені. Вони не мають ніяких перспектив знов працювати за своїм фахом. За непідтвердженими відомостями 450.000 прихильників диктатури втратили посади. За наказом Мек Артура заборонено 72 таємні організації. Однією з цих заборонених організацій було товариство «Чорного Дракона», що стояло в тісному зв'язку з рухом «Молодих офіцерів», відповідальним за численні політичні вбивства останніх 20 років.

Всі особи, що «підготовляли й здійснили японський напад на світовий мир», були замінені особами, що «додержуються демократичних принципів і поважають права людини». За небажані особи були визнані: військові злочинці, великі адмірали й фельдмаршали, члени найвищої військової ради, імператорської головної квартири і т. ін. Всі особи, що фінансували й використовували націоналістичні й терористичні організації, підпадають під закон очищення. Всі ультра-націоналістичні викладачі усунені зі шкіл і університетів.

Особливе місце в суспільному житті займає японська жінка. В Японії чоловік мав жінку як покірну, принижена рабіню, що жила поруч нього без власних поглядів; вона не мала права навіть розмовляти в присутності чоловіків. Японські дівчата навчалися в окремих школах. Передвоєнна

Silk Fair

TOKYO, MAY 1947

Виставка шовків у Токіо. На фото: дружина альянтського головного командувавч в Японії генерала Мек Артура відкрила 20 травня токійську виставку шовків.

(Фото AP)

Японія, як і Німеччина, впрягла жінку в тотальну війну. З 1941 року на вулицях японських міст уже не можна було бачити жінку в кімою, в товаристві будь-якої «Мадам Батерфляй». Вона появлялась на фабриці, працювала у банках і крамницях, обслуговувала телефон і телеграф, опікувалася хворими в шпиталях і зайняла помітне місце в транспорті.

Тепер, по закінченні війни, японській жінці дуже важко пристосуватись до нового оточення, стати на власні ноги й боротись за життя разом із чоловіком, а часто, після його смерті, і власними силами. Подружжя стало на сучасні моральні основи. Заборона законної проституції знайшла вияв у закритті відомих чайних домів. Вона звільняє їх мешканок від контрактного зобов'язання й скасовує право батьків віддавати своїх дочок за певну винагороду на кілька років до чайних домів.

В Японії панує голод. Економічний стан завдає японському урядові великих клопотів. Уряд утратив контроль над інфляцією, чорний ринок поглинає всі товари щоденного вжитку. За минулі роки державні видатки вдвоє перевищували прибутки. Тепер населення Японії становить майже 78 мільйонів. В 1939 році країна мала 72.875.000 мешканців. Японія має найбільшу в світі народжуваність. Згідно з останніми, опублікованими в 1938 році даними, на тисячу душ населення Японія мала 26,7 народжень, тоді як США лише 17,6, а Великобританія 15,1.

Японський народ упевнено й енергійно стає на новий шлях майбутнього. Було б помилково вважати, що можуть бути за одну ніч усунуті з японського життя всі мілітаристичні й антидемократичні тенденції. Але в Японії є досить сил, щоб знищити в зарідку такі тенденції. В японській конституції є розділ, де виразно сказано, що японський народ засуджує війну. Країна шукає нової форми життя. За одне з своїх головних завдань американський головний командувач в Японії генерал Мек Артур вважає полегшення Японії цього шляху і введення її до кола миролюбних націй.

Як Франція довідалась про смерть Наполеона

Ми звикли критикувати нашу епоху за надмір мальовничих або вигаданих деталей, що їх нагромаджують навколо найменшого факту. Цікаво було б уявити собі сьогодні «журналістичне висвітлення» такої події, як смерть Наполеона.

Газети опублікували б гору анекдот і спогадів про покійного, вмістили б світлина від дитинства до смертного ложа.

Але форма, в якій преса того часу подала цю новину, ошукала б цікавість сьогоднішнього читача.

Наполеон помер 5 травня 1821 року. Європа довідалась про це лише через два місяці. Англійський часопис «Кур'єр» надрукував 4 липня таку інформацію. «Бонапарте нема: він помер у суботу п'ятого травня, о шостій годині вечора після тривалої хвороби, що приковувала його до ліжка цілих сорок днів.»

Наступного дня новина перекинлася «телеграфічною депешою» з Лондону до Парижу.

Французька преса обмежилась лаконічним передруком інформації, що з'явилася в англійській газеті. До цієї інформації один із часописів додає: «Він помер без агонії і, можливо, без страждання». Часопис показав, що він не приділяє особливої уваги цій новині; слідом він подає таку вістку: «Герцогиня д' Ангулем, перебуваючи в Віші,

Клясичні японські танцюристки гейші розважали відвідувачів чайних будинків. До «чайних» важко було потрапити без рекомендації. В цьому будинку в Кіото дівчата заробляли коло 1.000 ієн (67 доларів) на місяць. Половину цієї суми забирав будинок та «Асоціація Захисту Гейш».

звонила покласти перший камінь на будові нової лазні».

Паризький «Котідьєн» 9 липня коментує смерть Наполеона так: «Вісті зі Святої Єлени сприяли влипли на публічні фонди: їх результатом стало загальне піднесення вартості акцій».

Далі на шостій сторінці: «Ця людина вмерла ще шість років тому. Людина шуму, вона перестала бути чимсь, коли той шум завовав».

Той же «Котідьєн» 13 липня публікує листа, висланого до Лондону одним із мешканців острова Святої Єлени: «Я відвідав резиденцію покійного, де лакей Маршан показав мені його гардеробу. Я ніколи не бачив чогось менш пристойного: старий одяг, капелюхи й панталюни, що їх відмовилися б носити наші матроси на борту корабля. Маршан сказав мені, що важкою справою було спонукати його одягнути щось нове. Якщо він і одягав його, то за годину знімав і одягав знов старе убрання».

Новина про смерть Наполеона займала 7 липня кінець першої колонки першої сторінки газет. Вона протрималась майже на цьому місці до 13 липня. Потім зовсім зникла. Актуальне не подавали тоді в такому пляні, як сьогодні.

Альбер Муссе
(З Нувель де Франс)

КРИЗА АМЕРИКАНСЬКОЇ КІНО-ПРОМИСЛОВОСТІ

Занепад у кіно-справі, що його можна було спостерігати за останні місяці, вже визнаний. Раніш цей факт приховували, але він виявився у зв'язку з проханям скасувати або «рішуче зменшити» 20% федерального податку на вхідні квитки. Враховуючи високі виробничі видатки, єдиним засобом знизити ціни на квитки, на думку кінопромисловців, може бути зменшення цього податку.

Другий факт, що вказує на занепад кіносправи, — це відмовлення фільми «Твентіс Сенчері фокс» робити фільм «Чорна Роза», що мав коштувати 5.000.000 доларів.

«Сучасний стан каси не виправдує такі витрати», — заявила студія. «Чорна Роза», популярний роман Томаса Костейна, купила була фірма «Фокс» для кіна за 125.000 доларів. Він оповідає про караванну подорож до Касею в XII сторіччі. Фільм мав бути кольоровим з багатьма декораціями й костюмами.

Значимо ще численні звільнення сценарійних авторів, контрактних акторів і інших студійних службовців фірми Метра-Голдвін-Мейер. Власники кіна зрозуміли, що від розквіту воєнних років залишилися тільки спогади.

За «Нью-Йорк Тайме»

ЙОГО ІМ'ЯМ

Кіно-роман

(Продовження)

... У вікно кабіни Гаррі Годнетт бачить спалахи гарматнів, що вибухають поблизу.

— Ми потрапили в смугу обстрілу. Змінити курс на дев'яносто ступнів праворуч, — наказує він через радіо-телефон.

Обстріл стає щораз інтенсивніший. Флягманський літак, схитнувшись, сильно похилився на праве крило, і командир дає останній наказ:

— Темза, Темза... зістрілений... приймайте команду... екіпаж покидає літака.

Гаррі Годнетт, відкривши люк і пустивши вперед пілота, стрибає слідом за ним. Тут же з виттям і свистом летять охоплені полум'ям частини розтощеного бомбардувальника.

Розпустився склепінням легкоспада, і Гаррі Годнетт хутко спадає в блакитну безодню...

— Глянь, Микола! — скрикує Марія, показуючи на охоплений полум'ям літак.

— Підбили! Жаль! — зісхає Микола.

Припавши одне до одного, двоє українців, закинутих бурею війни на передгір'я Альп, прислухаються, як б'ються в унісон їх серця, і спостерігають опускання легкоспада.

... Нагромаджені в хоатичному безладді сірі скелі, місцями порослі корявини, низькорослими соснами, летять на Годнетта. Ударившись об скелю, він зривається сторч стрімким схилом у глибоку темну ущелину. Разом із ним, щораз наростаючи, потоком котить лявіна каміння...

— Маріє! Треба допомогти йому! — вирішує Микола. І вони, покинувши санчата, деруться на стрімкі скелі в напрямі до снігового верхів'я гори. Переходять невеликі галявини, видираються на стрімчак.

— Де ж він? — нетерпляче питає розчервоніла смаглява шатенка з іскристими карими очима. Микола замилувався в своїй супутниці, що стоїть на скелі. Над нею в небесній блакиті пливуть білі весняні хмари.

— Мені здається — він приземлився тут, — оглядається навколо Микола. З глибини ущелини долітає слабкий стогін.

— Стогне! — прислухається Марія, показуючи в ущелину.

— Здається, він там!...

Баянсаючи по звалених бурею стовбурах дерев, вони продираються через ущелину і, побачивши легкоспад, біжать до нього. Піднявши подерту об каміння шовкову тканину, Микола бачить літуна, що лежить ниць. На снігу червоніють криваві плями. Микола обережно повертає голову пораненого. Очі йому заплющені. Смужка крові тече через обличчя. Марія, помацавши руку, слухає пульс. Поранений розплющує сірі обрамлені довгими віями очі. В них немає страху, тільки страждання.

— Ми хочемо допомогти вам, — звертається Марія по-німецькому.

— Хто ви? — ледве чутно запитує Годнетт.

— Ми — українці, — відповідає Марія, заспокоюючи його.

— Чим перев'язати? — хвилюється Микола і, глянувши на легкоспад, рішуче рве шматок шовкової тканини... Відволоживши її снігом, витирає Годнеттові закривавлене лице.

— Сильно розбився... Що ж робити? — каже він по-українському.

— Тут лишити не можна, — турботливо міркує Марія і, глянувши на гірську хижку, що видніє здалека, пропонує:

»Перенесемо туди.«

Микола майструє імпровізовані ноші. Під його ножем тріщить шовкова тканина легкоспада.

Підвівши пораненого, вони, ризикуючи життям, повагом несуть його, ступаючи по повалених бурею стовбурах сосон.

— Слава Богу! — зривається з уст Марії, коли її нога ступила на край стрімчак. Краплі поту котяться по їх розчервонілих обличчях. Повагом підіймаючись покритою кригою, вони наближаються і входять до хижки. Марія влаштує постіль із западного сіна і вкладає пораненого.

— Дякую, дорогі друзі! Саме Провидіння послало мені вас, — тихо вишіптує Годнетт. Нахилившись над ним, Микола пояснює.

— Лишимо вас у хижці. Тут безпечно.

— Ми щодня будемо вас відвідувати, приносити їсти, — турботливо гомонить Марія, забинтовуючи поранену об каміння голову.

— Микола дбайливо вкриває Годнетта своєю курткою.

— Нам час уже йти. Завтра довідаємося більше одне про одного, — каже Микола, і вони по-дружньому потискують одне одному руку. Гаррі Годнетт проводить їх вдячним поглядом.

Узявши навантажені сіном санчата, вони спускаються в долину. В синяво-сизім серпанку видніє невелика гірська слобідка з готичною кірхою. З її дзвіниці лине тихий вечірній дзвін...

... Минув тиждень від того трагічного дня, коли Гаррі Годнетт упав в Альпах. Лежачи на сіні в півтемряві хижки, він бачить крізь щілину дерев'яної стіни, як гірською тропою підіймаються його нові друзі. Ще хвилина, і вони переступлять поріг його житла, внесуть із собою пахощі ранньої весни.

— Добридень. Як ваше здоров'я? — привітно питає Марія.

— Добридень. Я не пізнаю вас, ви одягнені сьогодні по-святковому... мої діла прекрасні. Рани на голові гояться, та й ноги поправляються. Мабуть, днів за два — три вже зможу підвестися, — жваво розповідає Годнетт.

— Ми принесли вам сьогодні добру вістку. За двадцять кілометрів американці, — повідомляє збуджений Микола.

— Дякую, друзі. Я такий вдячний вам, — зворушено мовить Годнетт, закурюючи тютюн, що приніс Микола. Марія простеляє на сіні білу хустину, розкладає їжу.

— Сьогодні святкуємо, — каже вона, наливаючи вина.

— За ваше здоров'я, містере Годнетте, — підіймає келих Микола.

— За здоров'я нашої прекрасної актриси та за сподіване незабаром вороття її на сцену, — виголошує Годнетт.

— Мені аж не віриться, що після трьох років невілляництва знову вернуся на сцену . . . Театр . . . Як багато змісту в цьому слові. Передо мною — яскраві вогні рампи, внизу таємнича зала . . . Невже це все вернеться? . . .

— Вернеться, Мері, — упевнено підбадьорує, усміхаючись, Годнетт.

— Випивши вино, вони жваво розмовляють. Блиски світла осяють лице видужуваного.

— Друзі мої! Я думаю про зрадливість людської долі. Минув лише тиждень від того радісного, насиченого сонцем дня на березі Неаполітанської затоки, коли ми танцювали з друзями й чарівними італійками під звуки арф і мандолін. Уявіть собі залиту сонцем терасу і шість наймиліших створінь у легких суконках і туніках . . .

— Яскраво бачу і ту блакитну затоку і сім панночок . . . — замріяно завважує Микола.

— І ось прибуває до мене сестра Айріс, — продовжує Годнетт, показуючи невеликий альбом з фотокарткою Айріс; — потім вилітаю бомбардувати . . . Був на порозі до нірвани, потойбічного загадкового світу, що про нього ніхто нічого не знає . . . Ця війна примусить людство спинитися в своїм безумстві, подумати про життя і . . . звернутись до Бога . . .

— Так, люди, забувши Бога, несуть важкий хрест, — задумливо мовить Марія.

— Сьогодні я в товаристві нових друзів, а десь далеко моє ім'я згадує мати. Уявляю її страждання . . . Я віддав би пів життя, щоб послати їй коротеньку вісточку й заспокоїти її, — тяжко зідхає Годнетт, показуючи фотокартку своєї матері.

— Так, — задумливо міркує Марія, — ви вернетесь додому, до родини, до нареченої, а нам нема куди вертатись. Мій дім спалили німці, рідного брата при мені розстріляв офіцер СС — Ганс Тюмель. Миколині родичі теж знищені.

— Так, війна спричинила багато горя . . . я чув ваш голос і мушу сказати, що перед вами блискуче майбутнє. Ви ще будете в Голлівуді, — завважує Годнетт.

— Дякую за комплімент, — відповідає, зашарівшись, Марія.

Гаррі Годнетт, відстебнувши золоту мініатюру, подає її Марії:

»Прошу прийняти цей скромний дарунок. Моя сестра Айріс казала, що ці слоники завжди приносять щастя.

— О, дякую вам . . . яка розкіш!

— Як скінчиться війна, я запрошу вас на моє весілля.

І в напівтемній хижці тихо задзвеніли три зведені бокали.

ТІНІ МИНУЛОГО

Розділ четвертий

Промені заходу сонця золотять скляну веранду фешенебельного готелю «Альпенрозе».

— Тут можна спочити! — каже Ганс Тюмель, ступивши в порожню залу й оглядаючись на всі боки. Високо

»Ось уже кілька літ як нічого не чути про тебе, Гаррі.«

піднята покривка концертного рояля. Стоять з недопитими бокалами, перекинуті на столах стільці.

— Невже й звідси повтікали? — дивується фукс. — Одкаче тут пахне пряженим м'ясом! — додає він, повівши носом, і запрошує офіцера йти за ним.

Вони безшелесно входять у передпокій і через скляні двері бачать, як старий Фріц, сумно хитаючи головою, перебирає фронтів листи своїх синів. Він кидає їх у камін і запечаленим поглядом довго дивиться, як полум'яні язички охоплюють клоччя списаного паперу. Зі слізьми на очах тремтячими руками він спроквола знімає портрет свого сина в формі офіцера СС.

— Дорогий мій Альфреде! Тепер тобі немає місця навіть на стіні батьківського дому . . .

Дві жінки хапливо ховають свої цінності. В руках у Резі Фріц, молодої повної брюнетки, масивні перстені. Старша, в рябютинні, негарна Фрау Боймель, приміряє намисто з топазів.

— Це дарунок від Альфреда.

— Який гарний цей важкий ланцюжок, — заздрісно заявляє Резі. Фрау Боймель, скрикнувши з несподіванки, злякано дивиться широко розкритими очима на Тюмеля, що з'явивсь перед нею. Він уперто дивиться в очі Резі, їй приємний цей владний чоловічий погляд, що будить у ній жінку. Тюмель бере в Фрау Боймель намисто, підкидає його на долоні.

— Непогана штучка! В іншому місці я зберіг би цей сувенір на пам'ять і . . . — багатозначно кивнувши на білий прапор, що лежав на столі, додає: »Готуетесь до капітуляції?! До речі допоможіть нам передягтися.

Тюмель жартома приміряє намисто на пишних грудях розквітлої в усмішці Резі.

— Чудово! Хіба ж ні? — питає він, все ще полонячи своїм поглядом жінок.

— О, так! Це єдиний спогад про минулі кращі дні.

Стоячи на стільці й тримаючи знятий портрет, старий Фріц кілька разів то пробує почепити його знов, то сховати. Від спостережливого Тюмелевого ока не сховалася розгубленість Фріца.

— Що, батьку, не знаєте, що робити з ним?

— Ах, синку, міняються часи, міняються й люди . . .

— Це ваш син?

— Це мій брат, — відповідає Резі.

— Який він схожий на вас, — каже Фукс, дивлячись на Резі то на Тюмеля, можливо, він тепер так само, як і ми, потребує цивільного одягу.

Розчулений старий Фріц, утираючи сльози, каже доньці:

»Резі, в гардеробі є Альфредові убрання . . . Допоможи їм«.

Жінки похвальноються. Вони не від того, щоб допомогти гостям. Відчиняються шахи, але жодне убрання не відповідне для Тюмеля. Його денщик щасливіший. За хвилину він у сірому, вишитому зеленим листям баварському убранні, у білих плетених панчохах і тірольським капелюсі з пір'їною. Його широке вилицовате обличчя розпливається в задоволеній усмішці.

— Як я вам подобаюсь? — підморгнувши, питає він фрау Боймель.

— Ви дивно нагадуєте мені мого чоловіка, що пропав безвісти, — розчулено відповідає жінка, пристрасно оглядаючи бравого солдата.

— Я охоче заміню його вам, — розводить теревені винахідливий Фукс.

— О, ви певно голодні! — озивається Резі, запрошуючи до столу. Багатозначно глянувши на Тюмеля, Сепп Фукс дістає з кишені пляшку коньяку.

— Звідки це?

— О, якимось у нас в Обермюлле був подібний випадок . . .

— нашіптує він Тюмелеві, пояснюючи походження знахідки, — камсі-камса, — точить теревені Фукс.

— Чудесно! Ти, Фуксе, винахідливий парубок. Гості й господарі сідають до столу. Бенкет у розпалі. Резі кидає на Тюмеля щораз веломовніші погляди. Цей офіцер подобається їй. Вона весела. В іскристих очах палають задерикуваті вогники, і вона наспівує улюблену мелодію:

»Ес гет алес форюбер . . .

Ес гет алес форбай . . .«

Пісня запалює всіх. Взавшись за руки, вони розхитуються в такт до пісні. Сепп акомпаніює на губній гармонійці, знайдений у кишені його нового убрання. Тюмель ближче присувається до Резі, обіймає її за стан, щось шепоче їй на вухо. Резі кокетує, регоче, наспівує:

»Ес гет алес форбай . . .«

Фрау Боймель до пари Фуксові. Обнявши її круті товсті плечі, він розповідає про свої героїчні вчинки.

— Якимось на російському фронті я взяв у полон цілий полк.

— Ви! Сам?! — захоплено запитує Боймель. З напіввідкритим ротом, не зводячи з нього очей, вона хтиво слухає розповідь бувалого солдата. Тюмель допомагає своєму денщикові.

— О, Сепп Фукс у нас герой! Невже ви не читали про нього в зведенні найвищого командування?

— О! Невже? — захоплено вигукує фрау Боймель, нагороджуючи героя дзвінким поцілунком.

За вікном ніч. Старий Фріц, друктячи, підіймається з-за столу.

— Іду спати . . . Надобраніч.

— Надобраніч, батьку!

Старий іде під звуки настирливої пісні:

»Ес гет алес форюбер« . . .

Руки стають інтимніші. Ганс Тюмель, енергійно атакуючи, цілує Резі.

— Ви хотіли побачити портрет мого чоловіка? — лукаво всміхаючись, питає фрау Боймель повеселілого Фукса.

— О, з приємністю . . .

Поскрипуючи дерев'яними східцями, вони обнявшись, ідуть до спочивальні.

У БАРОНА ВРОЧИСТО.

Розділ п'ятий

Блакитна весна пливе над гірським озером. В синявому серпанку видно снігові верховини Альп. Уздовж звивистої дороги буйно цвітуть яблуні, вкриваючи землю білотою опалих пелюсток. В тінистому парку височіють готичні вежі похмурого старовинного замку барона фон Енде. Колись тут було місце гучних мисливських зустріч, колись по всій долині до самих далеких лісів лунали звуки сурем, валування собак. Зелений плющ густо в'ється на кам'яних стежках. Сумирні голуби клюють розсипане біля під'їзду зерно.

З відчиненого в розквітлий сад вікна линуть звуки патетичної сонати. То мрійливі й ніжні, як весна, зливаються вони з блакитним серпанком травневого дня, то нарастають тривожні й повні таємничого драматизму, що віщує бурю.

Довгі тонкі пальці Маріянни літають по клявіатурі відкритого рояля. В вітальні сутінки від спущених важких штор. Старовинні м'які меблі обтягнуті запиналами, вишитими баронськими гербами. На овалному столі позолочена з саксонського фарфору ваза з зображенням королів Баварії. На стінах, оббитих зеленим шовком, розвішані оригінали майстрів живопису. Колекціонування картин і полювання — пристрасть старого барона. Соняшний промінь яскравим блиском падає на портрет Гаррі Годнетта в позолоченій рамі.

Маріянна меланхолійно задумлива. Її прекрасні, повні смутку сині очі вп'ялися в портрет.

— »Ось уже кілька літ, як нічого не чути про тебе, Гаррі.« Влетівши в вікно, легкий вітрець перегортає сторінки її щоденника, в якому вона повідає свої переживання вже кілька років.

Зайшовши до кімнати, дорідна економка Кароліна заспокоює булдога, що радісно гавкає.

— Баронеса все сумує? — запитує Кароліна, — пан барон теж нудьгує в своїм кабінеті. А ось і пан Штосс! — завважує вона, побачивши в вікно, як іде доріжкою саду, кульгаючи й обпираючись ціпком, високий блондин в окулярах. — Це звеселить пана барона. Він кілька раз сьогодні питав про пана Штосса . . .

. . . Кабінет барона обставлений масивними темними меблями. На стінах численні мисливські трофеї — оленячі роги, голови диких вепрів. Уздовж стін ідуть книжкові полиці. На мармуровій колонці темно-бронзовий бюст Бісмарка.

Старий барон у вишитій зеленим листям куртці, з сивими пишними вусами, сидить у блакитному кріслі,

читає англійську газету. Обличчя його збуджене. Очі блискають під густими зрощеними бровами. Читаючи, він часто вигукує:

«Це прекрасно! Якраз те, що потрібне німецькому народові» . . . Старий барон тріумфує й радісно вітає появу Штосса:

— Мир! Сьогодні підписано капітуляцію! — повідомляє радісну вістку Штосс.

— Як приємно знати, що над Німеччиною вже не тяжить гніт нацизму, що німецький народ вільний від війни й терору!

— Демократична партія Німеччини, що її розігнав нацизм, тепер знайде своє місце серед німецького народу. З попелу й пожарищ, як фенікс, відродиться наша демократична батьківщина. Гітлер, що довів Німеччину до злиднів і ганьби, що знищив мільйони людей, своєю смертю ще не спокутував усіх страждань сього народу й народів Європи. Його споборники повинні стати перед справедливим демократичним судом і відповісти за криваві злочинства! — збуджено говорить Штосс.

— Мусимо відзначити цей довгожданий день! . . . Кароліно! Де моє вино?

За хвилину входить Кароліна з бокалами й пляшками на таці. Барон, глянувши на етикетку, завважує:

«Це вино й настоянку з тисяча вісімсот дев'яностого року зберігав я до цієї хвилини! — Він наливає шипуче вино в бокали.

— Третій бокал! — пропонує Штосс, і вони йдуть до вітальні, де грає молода баронеса.

— Дорога Маріянно! В цей радісний день, коли настав довгожданий мир, не відмовтеся випити з нами за краще майбутнє Німеччини та за зустріч з вашим нареченим, — показує на портрет Годнетта Штосс.

— Боюсь, щоб ця війна не змінила його почуттів до мене, — відповідає Маріянна.

— О, ні! Не може бути. Таж Гаррі знає, що ми — демократи, — заспокоює батько.

Три бокали, зіткнувшись, озвались тихим урочистим дзвоном . . .

Насичений переживаннями й радісними вістками день зближається до кінця.

За вікном хутко темніє. Небо заволікає зловіща громова хмара. Навальні пориви вітру. Зигзаги блискавки прорізають темряву. Тарахкотить грім. Дощові струмені течуть на віконних шибках. Маріянна в тривозі. Закутуючись у хутряну накидку, вона спостерігає чорну навислу над озером хмару. Гнана вітром та хмара мчить у гори . . .

РОКОВАНА ЗУСТРІЧ

Розділ шостий

Спалахи блискавки яскраво освітлюють невелику спочивальню. В короткій експозиції появляються й зникають голови сплячих Ганса Тюмеля й Резі Фріц. Вона, солодко потягаючись, усміхається, ніби бачить приємний сон. За вікном стугонить, гуркочучи, грім, чергуючись з кулеметною стріляниною.

— Донер ветер! — скрикнув Тюмель, пускаючи з обіймів жінку. Сівши на ліжку, прислухається. Вибух, що гримнув десь недалеко, підстьобнув його. Підбігши до вінка, він вдивляється в темряву громової ночі: спалахи блискавки освітлюють навскісні дощові краплі. В шумі й поривах бурі він розрізняє гуркіт наближуваного бою.

Удари грому чергуються з артилерійними сальвами, пересипаними скорострільними чергами й гримотінням танків.

— Це — «шермани»! — спішно одягаючись, — озивається занепокоєний Тюмель. Він знімає з своєї форми орденський, засунувши в кишеню пістоль, в другу насипає набоїв.

Прокинувшись, Резі з жахом дивиться на силуети Ганса, що миготять перед нею.

(Продовження в наступному числі)

Французький міністр зовнішніх справ Бідо відбув 16 травня 1947 р. пресову конференцію в Парижі, де в своїй промові сказав, що про нову війну не може бути й мови. На малюнку міністр Бідо перед французькими журналістами. (Фото ДЕНА)

Манфред Кібер.

Ми вийшли з війни з більшою промисловою, ніж мали будь-коли. Маючи коло 6% світового населення, ми можемо продукувати 20% світових товарів. За війни була удосконалена нова промислова техніка, винайдено нові матеріали. При більшій, ніж будь-коли раніш, кількості навчених робітників потенціальної можливості американського життя були б величезними, коли б можна було організувати нашу економіку й соціальне життя на сталій основі. Ми входимо в період великих матеріальних можливостей, маючи зовсім нерозв'язаними багато великих людських проблем.

Будучи марксистами-доктринерами, соціалістичні лідери глибоко вірять у те, що кажуть про нас. Догматично запліваючи очі на здорові аспекти американського життя, вони знаходять достатньо свідочств у наших поточних справах для підтвердження свого пророкування про катастрофу капіталізму в Америці. Це може бути однією з причин того, що вони не поспішають з укладенням миру з Австрією, Німеччиною й Кореею. Вони вважають, що наш діловий вплив захитається, коли наша економіка розлетиться на шматки, а це трапиться, думають вони, кількох найближчих місяців. Якщо ми спустимось до періоду економічного паралічу з приголомшливим безробіттям, ми постраждаємо не лише дома, але й закордоном, де мільйони людей чекають від нас не тільки харчів і товарів, але й морального концепту волі.

СВІТОВА ВАГА

Те, що відбувається в Сполучених Штатах, має світову вагу. Брак стабільності в нашому суспільстві зміцнює партії й групи, що сподіваються витрати на нашій поразці.

Капіталізм дав Америці її матеріальний достаток. Тому серед американського населення немає значної групи, що бажала б зміни системи. Але ми ввійшли в світову еру, що є більш-менш соціалістичною. Хоч ми найбільше в світі джерело харчів і товарів, ми хочемо торгувати з країнами на національній базі.

СУЧАСНА КРИЗА

Завдяки багатьом обставинам ми маємо змогу на протяжні кількох років розвинути демократію, що вже має довгий перелік досягнень; демократію, що сприяє людському щастю, розширяючи індивідуальні можливості й поглиблюючи індивідуальну безпеку. Сучасна криза — це не змагання капіталізму з соціалізмом або комунізмом. Економіка для неї не основна. Те, чого ми не можемо терпіти, це — світ, керований тиранією, що вбиває опозиціонерів, розглядає людські істоти — як масу, а не індивідууми, безоглядно пересуває великі людські маси з одного місця до іншого, звалює їх до концентраційних таборів і залишається байдужою до людських злиднів.

Але ми не можемо кидати проти неї гнівні слова й ненависть. Зустрівшись з справою політичних виборів, мусимо згадувати людську істоту, що стоїть завжди в центрі всього — невеличку жертву державної політики з обох боків: у Греції, Туреччині, Китаї й інших країнах. Зважаючи на сміливе ствердження нашого кредо в Атлантичній Хартії, тягар іспиту лежить на нас. Нашим активом стає збільшення харчів і промислової продукції, досягнення національної стабільності, піднесення стандарту життя, збагачення людського духу загальною волею. Якщо ми мудро використаємо все це, ми зможемо запобігти новій світовій війні.

Індійське ранішнє небо синіло над індійськими полями і під сонячним благословінням Врами заливало всі рани буття світлом молодого дня.

«Дуже мудрий і дуже ясний цей світ», — сказав слон Ганчіряна Шкіра, прокидаючись зі сну на своїх колонах-ногах, задумливо повернувши широку голову на схід, бо мав він великий досвід, а його душа була спокійна й ясна, як індійське ранішнє небо.

Але навколо було неспокійно. Між гіллям дерев кишив тиск різноманітних голів, ніг, рук, хвостів. Мавп'ячі збори вибирали собі старшого. Там, де мавпи збираються, вони завжди вибирають старшу мавпу. Без цього не було б справжнього мавп'ячого театру, а його мавпи хочуть мати скрізь в Індії, де тільки є справжні мавпи, а їх дуже багато. На старшу мавпу вибирають завжди ту мавпу, що має найбільший писк і найміцніші зуби, і такі вибори, як і всі вибори в світі, де живуть мавпи, це подія з дуже жвавими супровідними явищами.

Спершу зчиняють страшний галас. Здебільшого ніхто не розуміє, що говорить інший, бо при виборах розуміти щось зовсім непотрібно. Тоді починають вони кусатись, битись, у клубки збиваючись, аж поки не розіб'ється клубок об клубок, і той, хто вирветься, стає обраною старшою мавпою.

Так було й цим разом, і старша мавпа молодого дня називалася Крокеліус Крекекек. Він розсівся на найвищому верхку дерева і вищірів зуби; від цього на носі зробилось багато зморщок, що справляло далеко не шляхетне вражіння. На те він був старша мавпа.

«Дуже галасливими буває багато створінь цієї землі», — сказав слон Ганчіряна Шкіра, опустивши болісно й покірно великі вуха, змінивши поставу своїх колон-ніг, задумливо повертаючи широку голову на схід.

«Я перебираю тепер владу», — сказав Крокеліус Крекекек, ще раз вищіривши зуби. «Уряд існує на те, щоб вас обкласти новими обмеженнями, це насамперед, отже!»

«Ми не хочемо обмежень, хочемо свободи!» — загули мавпи.

«Писки заткнати!» — крикнув Крокеліус Крекекек, «ніякої свободи для мавп, як також і для справжнього мавп'ячого уряду. Все мусить бути обмежене. Ви мусите бути обмеженими, а я вже обмежений, бо я урядово обмежений. На те я старша мавпа».

Сильний галас.

«Насамперед мавпенята не потребують завжди розлежуватись на материних руках і бути розбещеними. Це розніжує майбутнє покоління, а ми потребуємо стійких і мужніх мавп, як я.»

«Що ж ти знаєш про виховання дітей?» — вишкірились мавп'ячі матері. «ми не віддамо наших милих діточок.»

«Про виховання дітей я знаю дуже багато, бо я уряд», — сказав Крокеліус Крекекек, — я про все дещо знаю, бо я знаю це урядово. На те я старша мавпа.»

«Ти знаєш про все потрошку і взагалі нічого», — крикнула молода мавп'яча мати, показавши зуби.

«Надалі — продовжував Крокеліус Крекекек, — молоді люди не повинні так багато чухатись. Це непристойно. Вони повинні краще ножані вправи робити. Наша майбутність лежить у ногах.»

Сильний галас.

«Ми чухасємось, коли свербить, — кричать молоді дівчатка й хлопці. Ти теж чухасешся.»

«Це зовсім інше, — говорить Крокеліус Крекекек, — якщо в мене свербить, то свербить урядово, і якщо я чухаюсь, то чухаюсь урядово. На те я старша мавпа.»

При цьому йому засвербіло, і він урядово почухався.

«Надалі всі мавпи повинні не сновигати без діла, а пильно збирати овочі. Це будуть наші запаси про чорний день, і це заходи уряду.»

«Ми хочемо жертви, а не збирати.» — кричали мавпи.

«Це на вас похоже,» — закричав Крокеліус Крекекек, — збирати і зразу зжирати — це ви можете, але уряд цього терпіти не може. Ви мусите збирати, а що назбираєте, мусите мені приносити. Справжній мавп'ячий уряд усі овочі переховує, а інші збирають.»

«Щоб самому пожерти, — закричали мавпи.»

«Яволь!, — закричав Крокеліус Крекекек, — якщо я жеру все сам, то я жеру урядово. На те я старша мавпа.»

Сильний і все збільшуваний галас усіх мавп. Не второпати жодного слова.

Раптом галас стих.

З гушавини вийшла в елегантній смугастій хутряній сукні і з дуже розгніваним обличчям тигриця, пані Місіміса Пфотенпуф. Всі, поспішаючи, повидряпувались повище, на верхи дерев, бо тигр мав у собі щось неприсмне.

«Що це тут за страшний галас, — прошипіла пані Місіміса Пфотенпуф. Мої любі діточки, маленькі Пфотенпуф, через ваш галас не можуть спати.»

«Ми мусимо так багато галасувати, бо масмо уряд і старшу мавпу», — сказала маленька мавпа, ще цілком неповинне створіння.

«Де ваша старша мавпа?, — запитала пані Пфотенпуф, вдумливо вдаривши лапою об дерево.»

«Старша мавпа, старша мавпа! — боязко кричали й бігали мавпи, шукаючи скрізь.»

«Старша мавпа мусить нас обороняти, він повинен з пані Пфотенпуф говорити. Де старша мавпа?»

Нарешті помітили одну задню ногу, що самітно, боязко стирчала з дупла. За цю урядову задню ногу витягли Крокеліуса Крекекека з дупла й поставили на його тремтячі ноги. Він руками й ногами рвався знову назад у дупло. Але мавпи його міцно тримали.

«Ти старша мавпа? — запитала пані Місіміса Пфотенпуф, облизавшись доволі неприсмним способом.»

Крокеліус Крекекек підняв ногу й руку догори, присягнув руку і присягнув ногу.

«Ніколи не був я старшою мавпою, — запевняв він, — ніколи! І як я міг бути старшою мавпою? Я слабкий і хворобливий. Моє м'ясо теж не здорове, я зовсім худий. Та й хутро моє погане, міль появилася. Ні, дійсно я не вартий того, щоб ви турбувались. Я послідній і найпоганіший із мавп. Ви ж бачили, як мене з дупла витягли, я впав туди від слабости, від справжньої слабости.»

«Хіба ж це не ти говорив перед цим про виховання дітей? Хіба ж не ти перед цим говорив, що ти стійкий і мужній?» — питала Місіміса Пфотенпуф.

«Хіба ж я міг? Я нічого не розумію у вихованні дітей. Я ніколи нічого в цьому не розумів, — сказав Крокеліус Крекекек, трясучись у ногах і руках. Я мужній?! Воже

ж ти мій, Боже?... Крокеліус Крекекек, хитаючись, скиглив.

Хіба ж не ти говорив про сверблячку й чухання молоді? — запитала Місіміса Пфотенпуф, загрозово загарчавши.

Крокеліус Крекекек жваво замавав присяжною рукою й присяжною ногою.

«Ніколи, ніколи, — запевняв він, — радий, коли мені самому не свербить».

«Ти хотів привласнити овочі, що інші збирають, — не відставала Місіміса Пфотенпуф, — ти все ж таки старша мавпа».

Присяжна рука й присяжна нога піднялися.

«Кленусь руками й ногами, хутрами моїх працюрів, — ніколи не говорив я таких речей. Хіба ж я це міг? Ох, я бідне, слабе створіння. Не думайте так про мене, моя любя пані Пфотенпуф».

«Я ніяка твоя любя пані Пфотенпуф, дурна мавпо, — заревла Місіміса, — я ще потрушу блохи з твого хутра».

Пані Місіміса Пфотенпуф була дама. Воно й неприємно так говорити, але вона вжила цього вислову.

З глибини джунглів залунав багатоголосий тихо-благальний плач.

«О, небесний, — сказала Місіміса Пфотенпуф, — мої любі діточки, маленькі Пфотенпуфи, що їх ви потривожили, плачуть за мною. Вони голодні. Я мушу додому. Але я пришло до вас свого чоловіка, коли він повернеться з полювання. Він розслідує всі справи. Він вам покаже, мавп'яча бандо!»

Місіміса Пфотенпуф зникла в гущині і незабаром після цього маленькі Пфотенпуфи лежали між материними лапами, ссали, заплющивши очі, голосно й радісно муркочучи.

Мавпи, зрозуміло, вирішили не чекати згаданого пана Пфотенпуф. Як тільки пані Місіміса Пфотенпуф зникла, почалася поспішна втеча, утворився тиск голів, ніг і хвостів — першим поперед усіх біг Крокеліус Крекекек, бо він біг урядово. На це він старша мавпа.

Між гіллям дерев стало тихо. Індійське ранішнє небо синіло над індійськими полями і під соняшним благословінням Брами заливало всі рани буття світлом молодого дня.

«Дуже мудрий і дуже ясний цей світ, — сказав слон Ганчіряна Шкіра, змінивши поставу своїх колон-ніг, задумливо повертаючи широку голову на схід, — але дуже немудрі й дуже галасливі багато створінь. Дуже немудрий і дуже галасливий на цій землі особливо мавп'ячий театр і найнемудріші і найгаласливіші старші мавпи».

Переклав Сем. Маринич.

На американське летище прибув літак Андревса Фільда. Літак перебуває в тренувальному леті і 9 червня 1947 року одвідає Англію.

МАЛЯР-КОЛЬОРИСТ

Юхим Михайлів народився 28. жовтня 1885 р., загинув на засланні в Котласі 15. липня 1935 р. Ю. Михайлів найяскравіший представник символічного напрямку в українському малярстві. Вийшовши в життя в добу розцвіту символізму в усіх мистецтвах (закінчив Строганівську мистецько-промислову школу 1906 р., після того працював ще в майстерні Серова), він цілком, усією своєю творчою індивідуальністю віддався цьому потужному напрямкові. Про це свідчать не тільки його малярські твори, а й його поезії, що збереглися невеликою кількістю.

Які ж його тематично-ідейні та формальні шукання й здобутки? Що він хотів сказати і що сказав своєю творчістю?

В тематично-ідейному змісті його творчості дуже виразно відбився його палкий патріотизм, любов до України й українського народу. Народжений на самому півдні України (в м. Олешках біля Дніпрового лиману), він свідомо носив у своєму серці козацькі традиції цього краю. І це відбилося не тільки в ідеях та темах таких його малярських творів, як от «Загублена слава» (гетьманська булава в траві), «Чайка» (мотив з відомої пісні про чайку-небогу) чи «Зруйнований спокій» (силуета козака над розкопаною могилою), а й у характерно-українських краєвидах (степ, могили) та в натюрмортах із старовинними українськими скляними та керамічними виробами. У своїх поетичних творах він також раз-у-раз підкреслював те, що він «син безчасного народу».

У «Музиці зір» мистець дав спробу поєднання малярства, музики й поезії. «Коли ви вдивляєтесь у неї, — писав В. Міяковський у статті про Ю. Михайлова, надрукованій 1942 р. в «Наших днях», — відчуваєте, що мистець уклав глибокий (поетичний) ліризм у всі деталі картини. Зоряне небо, а якому тремтять зірки, ов'яне таким глибоким настроєм урочистості, що ви проймаєтесь ним цілком, і поникли стилізовані дерева, здається, застигли в журбі... Але поруч із тонким ліризмом, що об'єднує й огортає всі деталі, ви відчуваєте, що ритм розміщення цих деталей — скупчення зірок у вигляді великої ліри, трійстий складовий елемент картини з пониклих дерев і таке ритмічне наростання синяви — все це вже поза ліризмом, це все вже від музичної структури.

Такі ж настроєві в музичному й поетичному розумінні й інші його твори. У формі (в вужчому розумінні) творів Юхима Михайлова символістичні прикмети виразно наявні, а більшість їх — наскрізь символістичні. Звідси цілком фантастичні образи багатьох його картин: контурна силуета козака в «Зруйнованому спокої», хмарні контури вершників орд, що переходили через Україну, в «Чайці», фантастично-умовні обриси бескеття в «Книзі мудрости» тощо. Але їх (творів Михайлова) символістичність очевидна й там, де образи-деталі потрактовані реалістично, як от образ білої чайки з рожевим дзьобом та лапками над прозорою водою (в «Чайці»), булава Б. Хмельницького, змальована з природи (в «Загубленій славі»). У поезії символізм теж безперечний («Журавлі», «Даремно, квітко, зацвіла»).

Даремно, квітко, зацвіла:

Ще небо хмарами повите,

Туманом, холодом покрите, —

Ти рано, квітко, зацвіла.

Треба тут сказати, що Михайлів володів бездоганно й суто-реалістичними засобами мистецького пізнання дійсності. Чи малював він відчинене в весняний сад вікно, даючи «імпресіоністичну» прозорість картини, чи росяні верби раннього ранку, що дишуть вільгістю, чи траву на степовій могилі, — скрізь він давав віртуозну вірність дійсності, повну ілюзію тривимірності. Ця його техніка особливо виразна в натюрмортах з його улюбленими об'єктами: склом та тканинами. Але найяскравіша особливість його техніки — це кольористика, що нею він володів, як ніхто інший, і то не тільки в нашому малярстві. Чи це буде промінь, що протинає сизу лісову гущавину в картині «Дитинство», чи синява неба та води в «Чайці», — скрізь кольори, справді, музичними тонами звучать у його виконнях. Ці тони здебільшого суцільно закріплені (втерті), але іноді він користувався й імпресіоністичною технікою пуантілізму («Будують бриг»).

Майже всі твори Юхима Михайлова намальовані пастелями, і його треба вважатим за найвидатнішого майстра цієї техніки в українському малярстві.

Взагалі його мистецьке надбання — це дуже цінний здобуток нашої національної культури. І наш обов'язок тепер — спопуляризувати це надбання серед наших людей у вигляді альбому чи й нарізно,

В. Ч — 6.

Ю. МИХАЙЛІВ

Що провіщають астрологи

Багато французьких астрологів одержали неофіційне благословіння від відповідальних науковців. Так принц Роберт де Броль, що головував на перших зборах ново-заснованого у Франції Міжнародного Астрологічного Центру, допомагає своїм славетним братам-фізикам — принцovi Луї де Броль і герцогови Морісу де Броль в їх науковій праці. Згадаємо, що обидва прихильні до астрології науковці-члени Французької Академії Наук, а принц Луї одержав навіть у 1929 році нобелівську премію для фізиків.

Зазначений Астрологічний Центр має на меті довести науковцям, що астрологія серйозна дисципліна і точна. Зосновник цього центру 43-річний юрист Сімур має аскетичний вигляд і часто закриває очі руками для концентрації думок навіть під час звичайної розмови. Під впливом відомого техніка книжки, написаної під псевдонімом «Флянебар», «Основи і довід наукової астрології», Сімур звернувся до професійної астрології і бере тепер від 1000 до 3000 франків за гороскоп. Він живе в похилому будинку коло Парижу і рідко появляється серед публіки.

Хоч і містик Сімур добрий торговець, він вихваляє користь з астрології для медицини. Працюючи з лікарями, що надсилають йому відомості про точний час народження їх пацієнтів, він складає гороскопи, що за його словами, «допомагають лікарям пізнати характеристику й нахили хворого».

Він вважає, що під впливом зірок багато епілептиків мають напади хвороби в певні дні. За допомогою астрології, твердить він, лікарі зможуть підготуватись до деяких нападів.

Другий відомий астролог, Моріс Пріва, автор 58 книжок на цю тему, став астрологічним дорадником французького уряду. Відмінно від Сімура він живе в модерній квартирі в центрі Парижу і довго служив за «оракул» багатьом політикам.

Почавши свою кар'єру в 1907 році як журналіст, Пріва співпрацював пізніше з французькими прем'єрами, Раймондом Пуанкаре й Жоржом Клемансо «Моя порада Пуанкаре врятувала франк у 1924 році», — хвалиться він.

Першу урядову посаду Пріва мав від 1938 до 1940 року, коли прем'єром був Едвард Даладьє. Він складав тоді звіти для військового міністерства закордонних справ. З початком війни його прикомандували до другого Бюро французької Армії. Звичайно він твердить, що передбачив поразку 1940 року.

За часів окупації Пріва став астрологом маршала Петена і П'єра Ляваля; страту його він вважає за велику несправедливість.

Не зважаючи на такі почуття, він зберіг свої політичні зв'язки і після звільнення. Хоч Пріва й не працював для генерала Шарля де Голля, він недавно допомагав міністрові чужоземних справ Жоржеві Бідо.

Головні провіщання Пріва на 1947 рік такі:

1. Смерть Сталіна і демократизація СРСР.
2. Поява у французькій політиці зовсім нової постаті.
3. Загальні вибори в Британії і зміна уряду.

Щоб захистити добре ім'я справжніх астрологів при наявності певної кількості післявоєнних псевдопророків, 62-річний інженер Моріс Ружі заснував французький Астрологічний Коледж, що буде видавати своїм абітурієнтам відповідні дипломи.

ІВАН МАНИЛО

ГОРБАТИЙ ЦАР

(Із книги «Байкар»)

В печері чорній жив Амвросій —
Ведмідь горбатий і товстий,
Превесело йому жилося,
Бо він був цар... і кат страшний...
Минали роки. У підвалах
І в засланні з своїх рабів
Вандали жили витягали...
«О, як повсюди вольно стало! —
Амвросій-цар гримів. —
Нехай квітнуть гори й доли
У зорях тихих наоколо
І царства дужі та слабі
Співають в мене між зубів!»
Аж тільки — що це?! — грім і кров...
Пикатий кат іде на ката...
І щоб запанувати знов,
Ведмідь почав пащекувати:
«Клянуся вам рудим горбом
Я подарую всім свободу,
Ніхто не буде з вас рабом,
Від роду вашого й до роду!»
Проте, в нездоланих рабів
Проти Ведмеда гнів кипів
І всі про нього говорили:
— Не виправить горбатого й могила!

... Бурмила в клітці повезуть:
Щаслива путь!.. Щаслива путь!..

Діамант, що приносить нещастя

Остання власниця славетного «Діаманту Говпа», пані Евелін Волш Мек Лін, керівна особистість вашінгтонського товариства, вмерла, маючи 60 років, після короткочасної хвороби на запалення легень.

Як з багатьма іншими подібними речами надзвичайної вартості, з «Діамантом Говпа» пов'язують темний забобон. Гадають, що цей блакитно-променистий діамант на 44 карати, приносить своїм власникам нещастя. Довгий список жертв ніби підтверджує таке припущення:

Фатальний камінь був викрадений 300 років тому з бірманського храму, де вважали його за око божества. Потім французький ювелір продав його королеві Людовикові XIV. Незабаром після цього вкрай збіднілий ювелір помер.

Власницею каменя була нещаслива французька королева Марія Антуанета, що загинула 1793 року. Потім камінь виринув на амстердамській діамантовій біржі. Купив його член англійського аристократичного роду, герцог Говп; від нього камінь дістав свою теперішню назву. Нью-йоркський ювелір привіз цей камінь до Америки, де один з його покупців збожеволів і заповдів собі смерть.

Французька артистка була застрелена першого вечора, коли прикрасила себе цим діамантом.

Турецькому султанові, Абдул Гамідові II, цей діамант, потрапивши до його скарбниці, також не приніс щастя. Султан утратив престіл.

В 1911 році американський мільйонер Едвард Мек Лін купив діамант у Парижі за 6.000 фунтів стерлінгів. Незабаром після цього його дружина загинула під час автомобільної катастрофи. Ще невідомо, кому дістанеться «Діамант Говпа» після смерті його останньої власниці.

Відомий німецький письменник Томас Манн перебуває в Лондоні, де він читає в університеті публічні доповіді. 71-річного письменника супроводять у його європейській подорожі дружина й донька. На фото: Томас Манн з донькою Ерікою в готелі «Савоя» в Лондоні. (Фото ДБ)

Бій півважких атлетів у Лондоні. В Лондоні відбувся бій між британським півважким чемпіоном Фредді Міллзом і американським боксером-мурином Лойдом Маршаллом. Переміг Маршалл нокавтом у 5 рунді. Програвши змагання, Міллз утратив право на бій зі світовим чемпіоном Гусом Лесвенічем. (Фото АР)

УСМІШКИ

НА БЕНКЕТИ

— Що це за пані сидить коло Джека? Його жінка?

— О, ні, Джек не має звички волочитися за одруженими жінками.

— Дайте мені два квитки на сьогоднішню виставу.

— На жаль, — відповів касир, — сидячих місць уже нема. Залишилося тільки два стоячих квитки.

— Два стоячих? — завагався молодик, — а скажіть, чи ці два стоячі місця містяться поруч?

ТЕЛЕФОН

— Пришліть авто! Якщо добре — вишлю чек.

— Пришліть чек. Якщо добрий — вишлю авто.

— Скільки коштує цей капелюх?
— Дванадцять доларів.
— Дванадцять?! У крамниці такі самі продають по шість.

— Чому б вам не купити там?
— Але там уже всі розпродані.
— Знаєте, — сказав продавець, — коли я розпродам усі свої капелюхи, я теж продаватиму їх по шість.

— Мандрівник приїхав додому і застав свою жінку в обіймах коханця. Обурений, кинувся до її матері. «Подумати! — скрикнув він, оповівши пригоду. — Я ж навіть попередив її телеграфом, що приїду.»

— А може, — сказала теща, — вона ще не одержала телеграми?

— Бійці! — сказав генерал. — Коли ворог наблизиться на п'ятдесят кроків, можете почати відступ. Тому, що я не вмію швидко бігати, я почну вже тепер.

— Стара бабуся була немало здивована, коли її внучка вибиралася з одним із приятелів на цілоденну прогулянку.

«За моїх часів порядні дівчата не робили цього, якщо не були заручені» — сказала вона.

«Але ж, бабуся! Заспокойтесь. Він же один із моїх наречених.»

— Одна пані, завваживши, що за нею йде незнайомий чоловік і говорить компліменти, звертається до поліцейського, що керує рухом, і каже, що цей незнайомий йде весь час за нею.

«Сеньйорито, — каже поліцейський, дивлячись на гарну дівчину, — коли б я не був на службі, я зробив би те саме.»

По стадіонах Європи

34 тисячі глядачів зібралися в Льозанні побачити футбольну зустріч Швейцарія — Франція. Недавня перемога 1:0 Швейцарії і перемоги Франції над Голландією 5:0 і 4:2 над Бельгією надавали грі особливого інтересу.

Швейцарія мала проти швидких французів заповільний старт, але по перших 15 хв. господарі поля почували себе краще; на 16 хв. забивають перший гол. Фатон напереріз подав лівокриловому, що кілька тижнів тому забив переможний гол Англії, відкриваючи рахунок. Пізніше Балябіо врятує становище, відводячи м'яч на ріг. Франція. Недавня перемога 1:0 Швейцарії швайцарців не повністю закриває гравців, і капітан французької дружини Гейсерер вирівнює становище. З цього моменту перевага Франції стає помітнішою. Відношення наріжних ударів доходить до 5:1. Багато стрілів ідуть поза ворота. З а 2 хв. перед кінцем першої половини Баротте із 20 м. б'є по воротах. Швайцарський воротар Балябіо спершу бере м'яч, але потім на превелике здивування глядачів м'яч попав у ворота. Дехто гадав, що це помилка швайцарського воротаря, який завжди грає чудово.

В другій половині гра була наполеглива й гостра. Маярд мусив замінити ушкодженого Гігера. Перевага французів була важкою. Швайцарські аматори були неспроможні вирівняти рахунок. Результат 2:1 залишився до кінця, приносячи цим самим третю перемогу для французів за останні 15 днів.

В зустрічі В-дружин Швейцарії й Франції перевага була на боці швайцарців. Вони виграли 9:1.

Змагання на першість у футболі в Англії підходять до кінця. Несподіванкою останніх днів став програш буквально в останніх рундах дружини «Волвес». Після того, як вони пів року були на першому місці і після багатьох програв в останнім змаганні на власному полі проти «Ліверпула», вони мали можливість усе ж в разі перемоги виїти першуню. Вже в першій половині «Ліверпул» забиває два м'ячі і либе на 90 хв. Мюлен, добре використавши ситуацію, здобуває перший і останній гол. На вирівняння або перемогу вже не залишилось часу. Після цієї перемоги «Ліверпула» становище в таблиці:

«Ліверпул» 42 гри 83:52 — відношення воріт, 57 вічок.

«Манчестер Юнайтед» 42 гри, 95:54 воріт, 56 вічок.

«Волвес» 42 гри, 98:56 воріт, 56 вічок.

«Сток Сіті» 41 гра, 89:51 воріт, 55 вічок.

Завдяки найкращому відношенню воріт «Сток Сіті» має найбільші шанси стати переможцем, вигравши останню зустріч з «Юнайтеу Шефїлд». Якщо «Сток Сіті» програє або зробить нічию, то «Ліверпул» стане першуню Англії. Стан першости Швейцарії на сьогодні:

«Біль» — 14 загублених вічок, «Льозанна» — 15, «Вазель» — 17, «Люгано» — 18.

В першості Австрії на чолі таблиці стоїть «Рapid» з 26 вічками. В італійській першості «Евентус» і «Модена», маючи рівну кількість вічок, стоять на 2 місці. На 7 вічок вийшовши вперед, «Тюрін», як і торік, став практично вже переможцем Італії.

Палестинська дружина «Гапоель» програла в Сан-Франциско 2:4. Це її перша програ в гостинній подорожі до США.

III.

День американського бойскавтизму. Нещодавно зібралися в готелі «Валдорф-Асторія» в Нью-Йорку лідери американських бойскавтів, щоб обговорити зустріч світових цього роду організацій у Франції. Це буде перша після 1937 року міжнародна зустріч пластунів. На фото зліва направо: Оуен Робертс член національного виконавчого бюро, Аморі Гавтон, голова Національної Ради, Волтер Хед, почесний голова Національної Ради, на задньому плані д-р Джеймз Вест, шеф американських бойскавтів і член міжнародного комітету пластунів. (Фото ДБ)

Недавно заарештована жінка колишнього нацистського провідника молоді, а пізніше гавляйтера міста Відня, пані Шірах (вгорі) перебуває в таборі для інтернованих в Авгсбурзі. (Фото АБ)

На фото (внизу) під час перерви в цирку Гагенбек балет «Експрес Кохання» «іде» верхи по обід. (Фото ДБ)

Праворуч (внизу) англійський міністр торгівлі сер Стаффорд Кріппс відкрив виставку в Лондоні, де показано найновіші чоловічі моди. На фото: пляжне убрання і найновіше вечірнє товариське убрання справляють вра жіння на міністра. (Фото ДБ)

В готелі «Асторія» в Нью-Йорку відбулася пресова конференція, де обговорювали долю примусово вивезених осіб. Вгорі (праворуч) колишній державний секретар і керівник державного скарбу США Генрі Моргентав (ліворуч) розмовляє з Люїсом Собелем, головою Об'єднаного Розподільчого Комітету. (Фото ДБ)